

Brussel, 15 oktober 2025
(OR. en)

10056/1/25
REV 1 ADD 1

Interinstitutioneel dossier:
2023/0163 (COD)

TRANS 234
MAR 94
CODEC 773
PARLNAT

MOTIVERING VAN DE RAAD

Betreft: Standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1406/2002

- Motivering van de Raad
- Aangenomen door de Raad op 13 oktober 2025

I. INLEIDING

1. Op 1 juni 2023 heeft de Commissie dit wetgevingsvoorstel, dat deel uitmaakt van het pakket maritieme veiligheid¹, ingediend bij het Europees Parlement en de Raad.
2. Op 18 juni 2024 heeft de Raad overeenstemming bereikt over een *algemene oriëntatie*².
3. Op 12 maart 2024 heeft het Europees Parlement zijn standpunt in eerste lezing aangenomen. Voor de tiende zittingsperiode van het Parlement is de heer Sérgio Humberto (PPE, Portugal) aangewezen als rapporteur.
4. De onderhandelingen zijn begonnen met een eerste trialoog op 19 november 2024, gevolgd door een tweede trialoog op 20 mei 2025. Op 20 mei 2025 hebben de onderhandelaars tijdens de tweede trialoog een politiek akkoord bereikt.
5. Op 4 juni 2025 heeft het Coreper de definitieve compromistekst geanalyseerd met het oog op een akkoord en vervolgens bevestigd.
6. Op 24 juni 2025 heeft de voorzitter van de Commissie vervoer en toerisme (TRAN) in een brief aan de voorzitter van het Coreper bevestigd dat, indien de Raad de overeengekomen tekst in de door de juristen-linguïsten bijgewerkte versie in eerste lezing goedkeurt, het Parlement het standpunt van de Raad in tweede lezing zal goedkeuren.

II. DOELSTELLING

7. De belangrijkste doelstellingen van deze herziening zijn:
 - a. de huidige taken en doelstellingen beter verankeren en omschrijven, zodat het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA, hierna “het Agentschap”) wettelijk gemachtigd is die taken te vervullen en de lidstaten en de Commissie te ondersteunen met de nodige technische, operationele en wetenschappelijke bijstand om de maritieme veiligheid en de groene en de digitale transitie in de sector te ondersteunen;
 - b. waarborgen dat het mandaat van het EMSA toekomstbestendig is door te zorgen voor voldoende flexibiliteit om nieuwe taken op te nemen die inspelen op de veranderende behoeften van de maritieme sector, en
 - c. waarborgen dat het Agentschap over voldoende personele en financiële middelen beschikt om zijn rol te vervullen.

¹ Doc. SN 10160/23.

² Doc. SN 10828/24.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

1. Procedurele context

8. Op basis van het voorstel van de Commissie hebben het Parlement en de Raad onderhandeld om overeenstemming te bereiken over het standpunt van de Raad in eerste lezing, wat heeft geleid tot een akkoord in vervroegde tweede lezing. De tekst van het ontwerpstandpunt van de Raad stemt volledig overeen met het compromis tussen de twee wetgevers.

2. Samenvatting van de voornaamste punten

9. Het standpunt van de Raad in eerste lezing over de verschillende elementen van de hervorming, waarover de twee wetgevers overeenstemming hebben bereikt, luidt als volgt:
10. Wat het “technische” deel van de verordening (artikelen 1 t/m 13) betreft, zijn de belangrijkste doelstellingen van de Raad ervoor te zorgen dat het Agentschap zich concentreert op het ondersteunen van de lidstaten en de Commissie bij de correcte uitvoering van de *bestaande* Uniewetgeving, dubbel werk te voorkomen en te waarborgen dat het Agentschap zijn middelen efficiënt gebruikt. De in het Commissievoorstel aangebrachte wijzigingen hebben voornamelijk tot doel de tekst te vereenvoudigen en een aantal details te schrappen, waardoor flexibiliteit wordt geboden en een toekomstbestendig mandaat wordt gewaarborgd.
11. De Raad heeft zijn standpunt ten opzichte van de *algemene oriëntatie* over de voorgestelde taken in verband met autonome zeeschepen (Maritime Autonomous Surface Ships – MASS) en NO_x-emissies grotendeels gehandhaafd, aangezien die elementen niet tot de bevoegdheden van de EU behoren (respectievelijk artikel 4 en artikel 5). De Raad heeft verschillende toevoegingen van het Parlement aanvaard met betrekking tot alternatieve brandstoffen die in het maritiem vervoer worden gebruikt, binnen de grenzen van de bestaande EU-wetgeving ter zake (FuelEU Zeevaart-verordening³) (artikelen 4 en 6). Tegelijkertijd zijn de taken in verband met de uitvoering van het Maritiem Arbeidsverdrag⁴ nu beperkt tot de elementen die reeds zijn opgenomen in de richtlijn havenstaatcontrole⁵ (artikel 4).

³ Verordening (EU) 2023/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen in het zeevervoer, en tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG.

⁴ Maritiem Arbeidsverdrag, 2006, zoals gewijzigd.

⁵ Richtlijn (EU) 2024/3099 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG betreffende havenstaatcontrole.

12. De Raad heeft zijn standpunt uit de algemene oriëntatie gehandhaafd en drie nieuwe taken voor het Agentschap toegevoegd: de belangrijkste is dat het EMSA de Commissie, nationale autoriteiten en betrokken organen van de Unie nu zal kunnen ondersteunen bij de uitvoering van beperkende maatregelen van de Unie (d.w.z. sancties, met name wat betreft gegevens over bewegingen van schepen die onder de sanctieregeling vallen) (artikel 8). Tegelijkertijd zal het Agentschap voor alle zeebekkens van de EU een risicobeoordeling opstellen en actualiseren, die uitsluitend als basis zal dienen voor de positionering van schepen van het Agentschap voor de bestrijding van olie- en chemische verontreiniging ter ondersteuning van de activiteiten van de lidstaten voor de bestrijding van verontreiniging van het mariene milieu (artikel 5). Ten slotte kan het Agentschap namens de Commissie ook inspecties ter plaatse van recyclinginrichtingen in derde landen uitvoeren overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1257/2013, indien de Commissie die taak aan het Agentschap delegeert (artikel 5).
13. Met betrekking tot één specifieke taak, namelijk de bezoeken van het Agentschap aan de lidstaten en inspecties (artikel 10), is de Raad het Parlement en de Commissie tegemoetgekomen en heeft hij ingestemd met een herziening van zijn standpunt in de *algemene oriëntatie* inzake het opstellen van een gesloten lijst van rechtshandelingen op grond waarvan dergelijke bezoeken en inspecties kunnen plaatsvinden. De Raad aanvaardt dat de bezoeken van het EMSA aan de lidstaten zich zullen toespitsen op de uitvoering van het relevante Unierecht op het gebied van maritieme veiligheid en het voorkomen van verontreiniging, op voorwaarde dat de Commissie die taak aan het Agentschap delegeert.
14. Wat ten slotte de taken van het Agentschap op het gebied van internationale betrekkingen (artikel 11) betreft, heeft de Raad ermee ingestemd de uitvoerend directeur de mogelijkheid te bieden personeel in de delegatie van de Unie in het Verenigd Koninkrijk te vestigen, mits de Commissie en de raad van beheer daar vooraf mee toestemmen, ter ondersteuning van de activiteiten van de lidstaten en de Europese Commissie in verband met hun deelname aan de werkzaamheden van de Internationale Maritieme Organisatie.
15. In het deel van de tekst over het “bestuur” (artikelen 14 t/m 45) tracht de Raad het institutionele evenwicht tussen de lidstaten en de Commissie in het bestuur van het Agentschap te bewaren.

16. Verschillende kwesties zijn in detail besproken met het Parlement en de Commissie: de toegevoegde waarde van de oprichting van een nieuwe uitvoerende raad, het relatieve gewicht van de Commissie in de raad van beheer (aantal vertegenwoordigers van de Commissie), de stemprocedure voor de raad van beheer, het vetorecht van de Commissie tegen besluiten van het Agentschap die in strijd zouden kunnen zijn met Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/715 of het Statuut van de ambtenaren van de Europese Unie (“Statuut van de ambtenaren”), en de mogelijkheid om het Agentschap te machtigen regionale centra op te richten.
17. De Raad handhaaft zijn standpunt in de *algemene oriëntatie* in verband met de schrapping van de bepalingen betreffende de uitvoerende raad en de stemprocedure voor de raad van beheer (artikel 16). De Raad is echter met het Parlement overeengekomen om de voor de benoeming van de uitvoerend directeur vereiste meerderheid te herzien. Daartoe zal een tweederdemeerderheid in de raad van beheer volstaan, in plaats van de viervijfde meerderheid die in de *algemene oriëntatie* was vermeld. Bovendien heeft de Raad een mechanisme ingevoerd op grond waarvan een derde van de stemgerechtigde leden van de raad van beheer kan voorstellen de uitvoerend directeur uit zijn of haar ambt te ontsetten; tot dusver kon alleen de Commissie een dergelijk voorstel doen (artikel 21).
18. Tegelijkertijd is de Raad, om het institutionele evenwicht in het bestuur van het Agentschap te bewaren, tegemoetgekomen aan het standpunt van het Parlement en de Commissie door akkoord te gaan met het behoud van vier vertegenwoordigers van de Commissie in de raad van beheer van het Agentschap, zoals in de bestaande EMSA-verordening. Tegelijkertijd was het Parlement het erover eens dat het niet nodig is eigen waarnemers in de raad van beheer aan te wijzen.
19. Zowel de Raad in zijn *algemene oriëntatie* als het Parlement in eerste lezing waren het erover eens dat het “vetorecht” van de Commissie over besluiten van het Agentschap die in strijd zouden kunnen zijn met Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/715 of het Statuut van de ambtenaren, moet worden geschrapt. Na uitvoerige besprekingen met de Commissie zijn de Raad en het Parlement overeengekomen het vetorecht van de Commissie te vervangen door een procedure tot herziening van besluiten, die de Commissie in staat zal stellen bezwaren te uiten indien zij van oordeel is dat bepaalde besluiten over aangelegenheden in verband met Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/715 en met het Statuut van de ambtenaren het Agentschap (en de EU-begroting) aan ernstige juridische risico’s zouden kunnen blootstellen. (Artikel 20) Dit geeft de raad van beheer de gelegenheid de kwestie te heroverwegen, met een procedure die vergelijkbaar is met de procedure voor de vaststelling van het enkelvoudig programmeringsdocument: als de Commissie zich in tweede lezing blijft verzetten tegen een besluit, kan dat besluit alleen met eenparigheid van stemmen van de vertegenwoordigers van de lidstaten worden vastgesteld.

20. Tot slot heeft de Raad ingestemd met de argumenten van het Parlement en de Commissie met betrekking tot de mogelijkheid om het Agentschap te machtigen regionale centra op te richten, aangezien de huidige EMSA-verordening reeds in die mogelijkheid voorziet (artikel 31). Hoewel de oprichting van dergelijke regionale centra grote financiële gevolgen kan hebben, is de Raad het erover eens dat de door de Commissie voorgestelde waarborgen volstaan om de begroting van het Agentschap te beschermen, aangezien alle besluiten in dit verband alleen door de raad van beheer zouden worden genomen, op verzoek van de Commissie, en “terdege rekening houdend met de gevolgen voor de begroting”.

IV. CONCLUSIE

21. Het standpunt van de Raad sluit aan bij het doel van het voorstel van de Commissie en komt volledig overeen met het compromis dat de Raad en het Europees Parlement, met steun van de Commissie, tijdens de informele onderhandelingen hebben bereikt.
22. De Raad is derhalve van oordeel dat zijn standpunt in eerste lezing een evenwichtige weergave is van het resultaat van de onderhandelingen, en dat de nieuwe “EMSA-verordening”, zodra zij is vastgesteld, ervoor zorgt dat het Agentschap wettelijk gemachtigd is om de lidstaten en de Commissie te ondersteunen met de nodige technische, operationele en wetenschappelijke bijstand om de maritieme veiligheid en beveiliging en de groene en de digitale transitie in de sector te ondersteunen.